

Seat No. : _____

ZB-121

April-2014

M.A. Sem.-IV

507 : Sociology

(Social Exclusion and Social Inclusion)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

Instructions : Attempt **all** the questions.

(2) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

All questions carry equal marks.

(3) પ્રશ્નના ઉત્તર પ્રશ્નના ક્રમમાં જ આપો.

Write answer in sequence of questions.

1. સામાજિક બહિષ્કારનો અર્થ સમજાવો. સામાજિક બહિષ્કારના લક્ષણો વિગતે લખો. **14**

Explain the meaning of Social exclusion. Write in detail the characteristics of Social exclusion.

અથવા/OR

સામાજિક સમાવેશના ખ્યાલની સમજ આપો. ભારતમાં સામાજિક સમાવેશના પ્રયાસો અંગે લખો.

Clarify the concept of social inclusion. Write about the efforts of Social inclusion in India.

2. “પુનઃજાગૃતિ (Renuissance) નો સમયગાળો એ માનવ અધિકાર સ્થાપનનો સમયગાળો છે.” સમજાવવા સાથેની વિસ્તૃત નોંધ લખો. **14**

Write a detail note explaining., “The period of Renaissance is a period to established human rights.”

અથવા/OR

જ્ઞાતિનો અર્થ સમજાવો. જ્ઞાતિના લક્ષણો દર્શાવો. વર્તમાન ભારતમાં જ્ઞાતિની અગત્યતા અંગે ચર્ચા કરો.

Explain meaning of Caste. State the characteristics of Caste. Discuss about the importance of Caste in modern India.

3. “સબલ્ટન પરિપેક્ષ” સમજાવો. રણજિત ગુહાના સબલ્ટન પરિપેક્ષ અંગેના પ્રદાન અંગે લખો. **14**

Explain Subaltern Perspective. Write about the contribution of Ranjit Guha on Subaltern perspective.

અથવા/OR

“પદ્દલિતોના પરિપેક્ષના અભ્યાસમાં ટી.કે. ઓમનનું પ્રદાન” વિસ્તૃત નોંધ લખો.

Write a note on contribution of T. K. Oommen into the study of perspective from below.

ZB-121

1

P.T.O.

4. સુધારણા આંદોલનો સાથે સામાજિક સમાવેશનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો. મહાત્મા જ્યોતિરાવ ફૂલેના સામાજિક સમાવેશ માટેના પ્રયાસોની ચર્ચા કરો. 14

Clarify the relation of Reform movements with Social inclusion. Discuss the efforts of Mahatma Jyotiba Phule for Social inclusion.

અથવા/OR

સામાજિક સમાવેશના પ્રયાસોમાં ગાંધીજી અને ડૉ. બી.આર. આંબેડકરના પ્રદાન અંગે લખો.

Write about the efforts of Gandhiji and Dr. B.R. Ambedkar for Social inclusion.

5. ટૂંકમાં જવાબ આપો. 14

Answer in brief :

- (1) અર્થશાસ્ત્રમાં સામાજિક બહિષ્કારના ખ્યાલને કેવી રીતે દર્શાવાયો છે ?
How concept of Social exclusion were stated in economic ?
- (2) સમાવેશક વિકાસ અગિયારમી યોજનામાં કયા અર્થમાં લેવાયો છે ?
In which sense the concept of Inclusive development were included in eleventh plan ?
- (3) સમાજના એકાધિપણામાંથી અનેકપણા (બહુવાદ) તરફની ગતિ અંગે કોણે ચર્ચા કરી છે ?
Who has discuss about the movement from a single society to pluralism ?
- (4) “જો મંત્રો જપવાથી બાળકો પેદા કરી શકાતા હોત તો કોઈ બ્રાહ્મણ વાંઝિયા મૃત્યુ પામત નહીં.” આ વિધાન કોનું છે ?
Who has said that, “No Brahman has died childless if child could have born by mantras” ?
- (5) દલિત-બહુજનની અસ્મિતા શા મુજબની છે ?
Which kind of identity possess by Dalits and Bahujan ?
- (6) મેગ્નાકાર્ટા ઉપર કોણે, ક્યારે સહી કરી ?
Who has sign magnacarta ? When ?
- (7) ઋગ્વેદના ઘણા લખાણોમાં ‘વર્ણ’ શબ્દને કયા અર્થમાં લેવામાં આવ્યો છે ?
What meaning has been derived from the word “Varna” in many scripts of Rigvedas ?